

Gmina i Miasto Czerwionka-Leszczyny

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BEŁK

Bełk, styczeń 2014

„Patriotyzm lokalny to nie zamknięcie się we własnych murach i wzajemna adoracja (wraz z obmawianiem), lecz dążenie do tego, by *błyszczeć*. To odważne wejście na pole konkurencji, także korzystając z posiłków. Napływu obcych i otwarcia granic nie trzeba się bać, jeśli własna, lokalna kultura jest wyrazista oraz wystarczająco mocno ugruntowana.”

Ks. Remigiusz Sobański

Spis treści

1. Charakterystyka miejscowości, w której realizowana będzie operacja.

- położenie administracyjno-geograficzne
- historia
- klimat
- sieć wodna
- sieć drogowa
- gospodarka
- demografia
- rekreacja i kultura

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

- środowisko przyrodnicze
- środowisko kulturowe
- organizacje

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji

1. Charakterystyka miejscowości, w której realizowana będzie operacja.

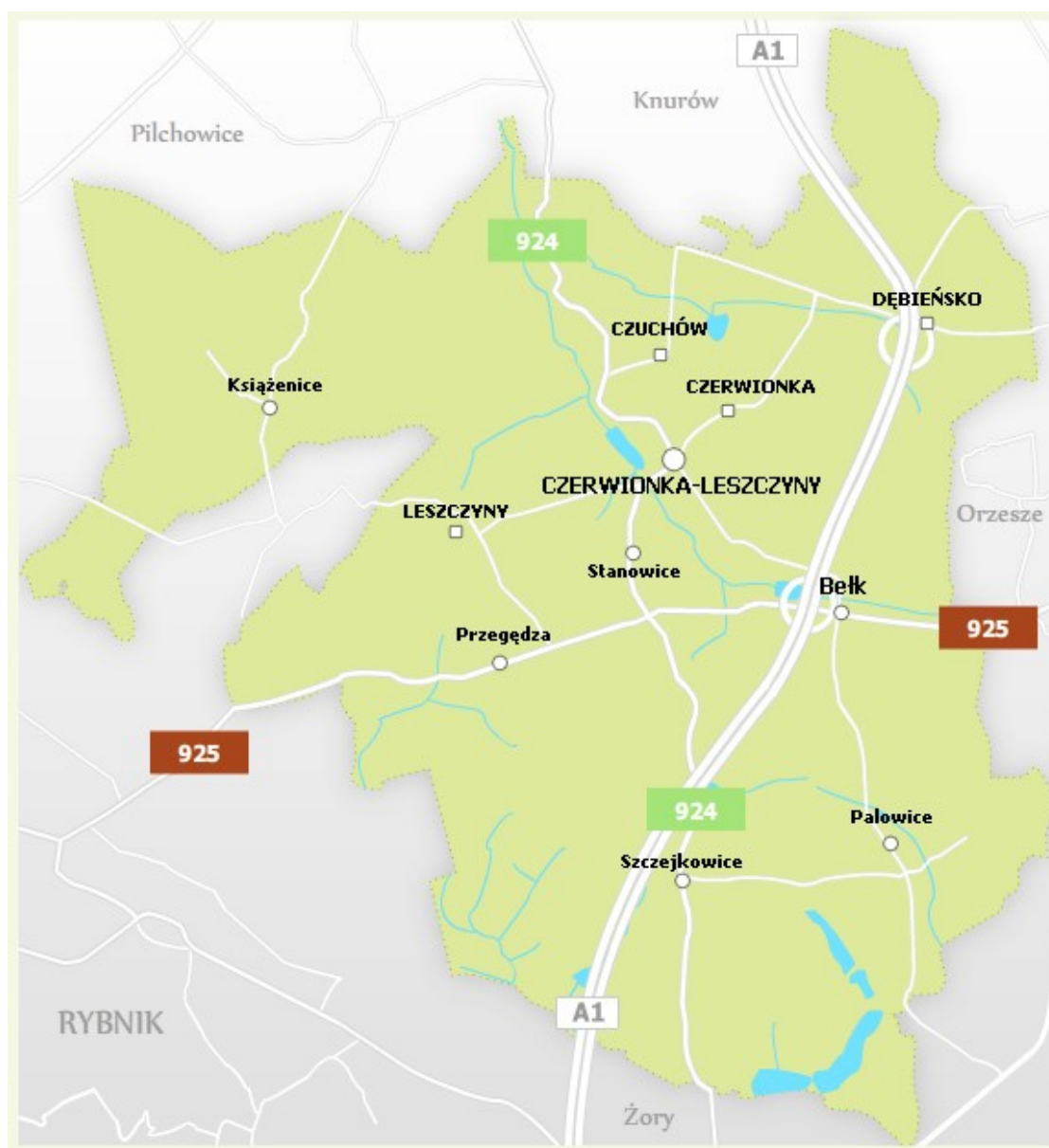
Położenie administracyjno-geograficzne

Bełk to wieś położona w południowej części Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny leżącej w południowo-zachodniej części Województwa Śląskiego (Subregion Zachodni Województwa Śląskiego), w powiecie rybnickim. Poniższa mapa ukazuje Gminę Czerwionka-Leszczyny na tle powiatu rybnickiego, województwa śląskiego oraz Polski:

Gmina Czerwionka-Leszczyny zajmuje powierzchnię 115,6 km², co stawia ją w rzędzie największych terytorialnie gmin w południowo-zachodniej części Województwa Śląskiego. Powierzchnia sołectwa Bełk wynosi 15 km², tj. 12,97 % ogólnej powierzchni gminy.

Wieś Bełk jest oddalona o 13 km od miasta Rybnika, od Katowic o 28 km a od granicy z Czechami o 45 km. Jest miejscowością o kształcie ulicówki zabudowaną wzdłuż drogi Rybnik – Orzesze – Katowice (droga wojewódzka nr 925). Sołectwo graniczy od wschodu z dzielnicą Zawada należącą administracyjnie do Miasta Orzesza, od południa z sołectwem Palowice i Szczekowice, a od zachodu z sołectwem Stanowice, zaś od północy z miastem Czerwionka (co przedstawia poniższa mapa).

Pod względem geomorfologicznym sołectwo położone jest we wschodniej części Płaskowyżu Rybnickiego wchodzącego w skład makroregionu Wyżyny Śląskiej. Płaskowyż Rybnicki rozciąga się szerokim pasmem od doliny Odry na zachodzie, po dolinę Wisły i Równinę Pszczyńską na wschodzie. Kulminacją wysokości Płaskowyżu jest Góra Ramża (325 m n.p.m.) między Dębieńskiem i Orzeszem - Jaśkowicami. Wzniesienie porośnięte jest ponad stuletnimi bukami i stanowi dominantę krajobrazu gminy. W pobliżu szczytu znajduje się zautomatyzowana stacja meteorologiczna Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Polskiej Akademii Nauk.

Teren miejscowości Bełk jest obszarem o charakterze równinnym. Geologicznie obszar ten jest położony w zachodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Występują tu utwory karbonu, triasu, trzeciorzędu i czwartorzędu. Pośród nich dominujące znaczenie i największą miąższość mają utwory karbonu. Zalegają one do znacznych, sięgających kilku tysięcy metrów, głębokości. Ich wyższą część stanowią utwory węglonośne karbonu górnego - namuru i westfalu, które występują do powierzchni terenu lub są przykryte utworami trzeciorzędu i czwartorzędu (rzadziej triasu). Stąd też region ten obfituje w bogactwa naturalne, do których należą głównie: węgiel kamienny, sól kamienna zalegająca w trójkącie Orzesze - Żory - Czerwionka oraz piasek budowlany.

Miejscem o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców uznano centrum sołectwa, miejsce w pobliżu skrzyżowania dróg wojewódzkich 924 i 925. Zbudowano tam estradę, plac taneczny oraz widownię. Wybudowano także plac zabaw, schody terenowe oraz plac do ćwiczeń strażackich. Mieszkańcy sami pracowali przy robotach porządkowych, zazielenianiu terenu w formie dosadzania drzew, krzewów, wykonaniu nowych nawierzchni trawiastych oraz wykonaniu nowych nawierzchni chodników przy wejściach do budynków.

Historia

Początki Bełku jako osady sięgają najprawdopodobniej czasów wczesnego średniowiecza, kiedy to mógł być miejscowością położoną na trasie „via magna”, wiodącej z południa przez Morawy i Bramę Orzeską w kierunku północnych ziem Polski. Co do pochodzenia nazwy Bełk, posiadamy dwie różne wersje. Jedna z nich mówi, że jest to nazwa pochodząca od imienia osadnika – Belka. Tę wersję zdaje się potwierdzać jeden z najstarszych znanych dokumentów mówiących o bełkowskiej osadzie „*Liber Foundationis Episcopatus Wratislaviensis*”, czyli „Księga Fundacyjna Biskupstwa Wrocławskiego” („apud Belconem” - „U Bełka”). Według drugiej wersji jest to nazwa topograficzna pochodząca od słowa „*belt*”, tj. wir wodny. Wersja ta jest według większości autorytetów bardziej prawdopodobna. W historii spotykamy następujące formy nazwy Bełk: von Belke (1415), z Bielku (1484), von Bielek (1496), Belk (1502), Bielikh (1679), Belck (1714).

Na podstawie najstarszego znanego dokumentu zawierającego informację o miejscowości Bełk można wywnioskować, że przed rokiem 1305 istniała w Bełku osada na prawie polskim mająca powierzchnię trzech łanów, zaś po lokacji osady na prawie niemieckim, miejscowość

miała mieć trzydzieści łanów. O istnieniu Bełku przed lokacją na prawie niemieckim świadczy też ważne świadectwo materialne w postaci kopca nad Bierawką, będącego prawdopodobnie siedzibą osadnika Bełka. Parafia powstała prawdopodobnie między 1305 a ok. 1320 rokiem.

Kolejnym dokumentem zawierającym informacje o Bełku jest akt wyznaczenia przez księcia Jana II Żelaznego dla swej żony Heleny działu wdowiego. Pochodzi on z dnia 12 X 1412 roku. W dokumencie tym znalazły się nazwy m.in. Bełku, Palowic i Dębieńska. Z 1447 r. posiadamy wzmianki o płaceniu przez Bełk świętopietrza. Aż do XIX wieku specyfiką Bełku było to, że leżał na granicy diecezji krakowskiej i wrocławskiej, jednakże zawsze Bełk (oprócz XV i XVI w.) należał do diecezji wrocławskiej. Obecnie zaś należy do archidiecezji katowickiej.

Pierwszym wymienianym z nazwiska właścicielem majątku był rycerz Mikołaj z Bełku (1415 r.). Po nim wioskę na blisko 100 lat przejął ród Czapłów, którego członkowie używali również nazwiska Bełkowski. W pierwszej połowie XVI w. doszło do zamiany posiadłości między Czapłami z Bełku a rodziną Holly z Ponięcic. Z tegoż okresu pochodził również pierwszy bełkowski kościół pw. Wszystkich Świętych. Drewniana świątynia uległa spaleni. Na jej miejscu wybudowano w XVIII w. nowy drewniany kościół pw. św. Marii Magdaleny, istniejący do dnia dzisiejszego.

Bełk na przestrzeni wieków uległ podziałowi na dwie części: Bełk Dolny i Bełk Górny. W XVIII w. obydwie zmieniły właścicieli. Bełk Górny kupił Jan von Stengel, zaś nabywcą Bełku Dolnego została rodzina Osieckich. Wtedy też, na wschód od wsi nad Bierawką utworzono kuźnicę miedzi, którą do produkcji przygotowywali sprowadzeni w tym celu mistrzowie z Saksonii. Walcowano tam miedź na blachy, wyciągano na druty, sporządzano z miedzi narzędzia i naczynia. Część produkcji przeznaczono na eksport. Zakład zaprzestał produkcji około 1860 r. Nazwa „Kuźnica” utrwaliła się jednak w stosunku do miejsca posadowienia nieistniejącego już zakładu.

Do połączenia obydwu części Bełku doszło w 1816 r. kiedy właścicielem całej miejscowości został gliwicki kupiec Franciszek Galli. Po jego śmierci w 1823 r. Bełk przejął w posiadanie zięć John Baildon. W czasach jego rządów doszło do upowszechnienia kopalnictwa węgla kamiennego. Literatura podaje, iż w połowie XIX w. działało w Bełku aż dziewięć

prymitywnych zakładów górniczych: Clara, Elizabeth, Gute Nachbarschaft, Gute Einigkeit, Helena, Isabella, Ludwig, Pax, Philipp.

Następcą Johna Baildona został jego syn Artur, który w 1852 r. odsprzedał dobra Antoniemu Gemanderowi. Ten na stałe przeniósł się do Bełku w 1885 r. i tam też zmarł w maju 1889 r. Wdowa po nim cały majątek przekazała bratankowi Alfonsowi Lukas, który utrzymał go do 1922 r. Z jego inicjatywy powstał w Bełku szpital połączony z przedszkolem, obsługiwany przez Siostry Kongregacji Służebniczek Marii. Poświęcenie tego zakładu (tzw. Lukasstift), ufundowanego za sumę 38 tys. marek, odbyło się 11 października 1908 r. W 1922 r. nabywcą Bełku został Bronisław Jastrzębiec-Albinowski, ostatni prywatny właściciel tych dóbr. Po II wojnie światowej do reformy administracyjnej w 1977 r. Bełk stanowił odrębną gminę, następnie został włączony do Gminy Czerwionka-Leszczyny.

Klimat

Płaskowyż Rybnicki, na którym położone jest sołectwo Bełk, znajduje się w Małopolskim Regionie Klimatycznym. Obszar ten jest częścią najcieplejszej strefy w Polsce. Dominujący wpływ ma tutaj klimat oceaniczny ścierający się z klimatem kontynentalnym, co sprawia, że zasadniczą cechą klimatu miejscowości Bełk jest duża zmienność i aktywność atmosferyczna. Okres wegetacyjny roślin trwa tu około 235 dni. Średnia roczna temperatura wynosi tu 7,5 stopnia. Średnia roczna suma opadów sięga 701 mm. W rozkładzie miesięcznym temperatury kształtują się od -2 st. w styczniu do około +16 st. w lipcu. Zima trwa około 70 - 75 dni, przy czym zwarta pokrywa śniegowa zalega tu do 60 dni w roku. Lato trwające ok. 90 dni jest porą

o największej częstotliwości opadów. W sołectwie przeważają słabe wiatry osiągające prędkość 2-5 m/sek. i wieją najczęściej z kierunku zachodniego i południowo - zachodniego. Na kształtowanie się klimatu na terenie sołectwa Bełk ma duży wpływ zapylenie i zadymienie atmosfery będące konsekwencją uprzemysłowienia regionu Śląska. Pyły i dymy zawieszone w powietrzu zmniejszają nasłonecznienie, tworzą ośrodki powstawania mgieł i chmur o niskim pułapie oraz wpływają na zmniejszenie wahań temperatur.

Sieć wodna

Na kształtowanie środowiska przyrodniczego w sołectwie Bełk duży wpływ mają zbiorniki wody bieżącej i stojącej. Teren miejscowości Bełk położony jest w dorzeczu Odry. Główna

rzeka przyływająca przez wieś to Bierawka, która bierze początek w Bujakowie na wysokości 310 m n.p.m. Jej długość wynosi 55,5 km i jest prawobrzeżnym dopływem Odry uchodzącym do niej w pobliżu miejscowości Bierawa. Zlewnia rzeki Bierawka ma powierzchnię 393,6 km². Jej dopływami są krótkie potoki o małych spadkach. Wody Bierawki są silnie zanieczyszczone (pozaklasowe). Do rzeki, od samego początku jej biegu odprowadzane są ścieki komunalne i przemysłowe. Największy udział w zanieczyszczaniu rzeki mają: Huta Szkła w Orzeszu, Zakłady Jampol w Jaśkowicach oraz Koksownia Dębieńsko w Czerwionce.

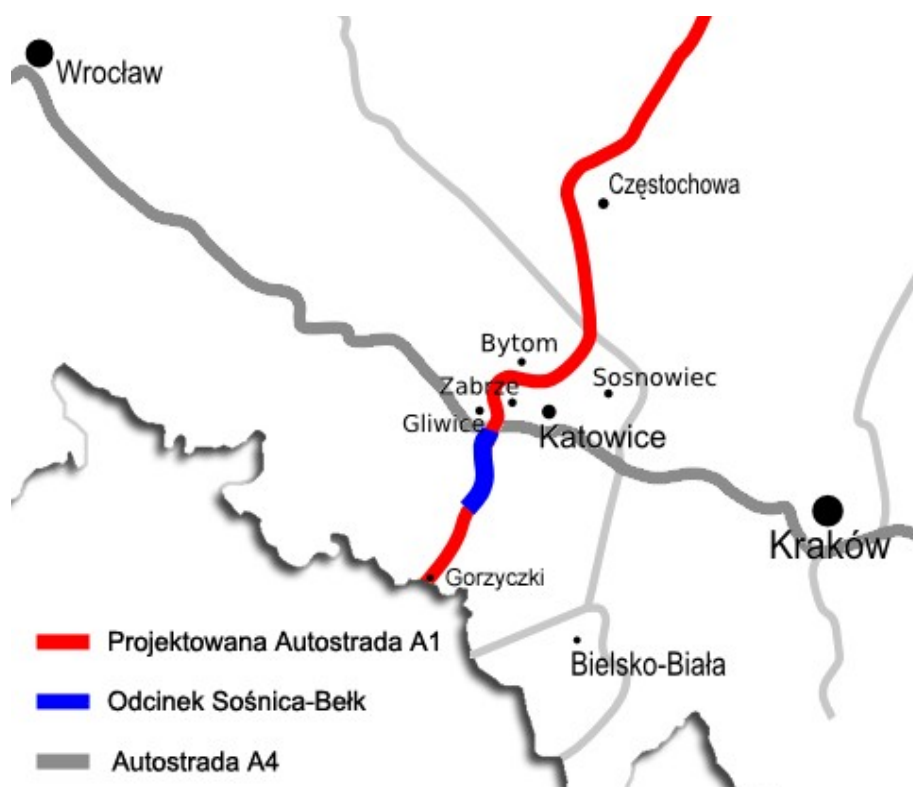
Rzeka Bierawka przepływająca przez Belk

Na terenie sołectwa wzdłuż koryta rzeki występują zalewiska. Sytuację tą należy poprawić poprzez regulację i pogłębienie koryta rzeki. Uregulowanie sytuacji w dolinie rzeki Bierawki umożliwi zagospodarowanie terenów wzdłuż jej koryta na cele rekreacyjne oraz poprawi środowisko naturalne.

Ponadto problemem są również nieudrożnione sieci rowów melioracyjnych przez co zalewane są pola rolników działających na terenie sołectwa.

Sieć drogowa

Sołectwo Bełk znajduje się na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej relacji Racibórz – Rybnik – Katowice (DW 925) oraz drogi powiatowej relacji Żory – Palowice – Bełk – Czerwionka – Knurów – Gliwice. Korzystając z nich można dojechać do Katowic (28 km) lub granicy z Czechami w Chałupkach (45 km). Na terenie sołectwa Bełk przebiega także autostrada A1 Północ-Południe, gdzie w zachodniej części miejscowości zlokalizowany jest zjazd z autostrady łączący ją z istniejącym układem komunikacyjnym (tzw. węzeł „Bełk”).

Przebieg autostrady A1 przez Województwo Śląskie

Inną możliwością dotarcia do najbliższej położonych miast aglomeracji śląskiej jest skorzystanie z autobusowej komunikacji zbiorowej. Do Rybnika przejazd autobusem zajmuje około 25 minut, Orzesza - około 10 minut, Ornontowic - około 25 minut, Żor – około 20 minut.

W północnej części sołectwa Bełk przechodzi główna trasa kolejowa Katowice - Rybnik - Racibórz. Najbliższe stacje kolejowe znajdują się w Czerwionce oraz w Orzeszu-Jaskowicach. Kolej można więc traktować jako alternatywny środek komunikacji, umożliwiający dotarcie zarówno do okolicznych miast, jak i do odleglejszych miejscowości w Polsce.

Na terenie sołectwa znajduje się wiele dróg bocznych, nieutwardzonych oraz nie wyasfaltowanych. Brak jest także ich odwodnienia. Ponadto należy poprawić/przebudować skrzyżowanie ulic Palowickiej, Głównej i Wolności ze względu na dużą liczbę wypadków i stłuczek. Brak jest także chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej od kościoła pw. św. Jana Sarkandra w kierunku byłego PGR. Chodnik również prowadziłby na teren boiska sportowego położonego w pobliżu.

Gospodarka

Na terenie Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny funkcjonuje ok. 2500 podmiotów gospodarczych, z czego większość to jednostki małe i średnie. Podstawę działalności stanowią branże: działalność handlowa, usługowa, budowlana i transportowa. Brak większych podmiotów o charakterze produkcyjnym.

Poniższa tabela przedstawia liczbę zarejestrowanych przedsiębiorców w latach 2004-2007 z rozbiem na poszczególne sołectwa.

Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw	2004	2005	2006	2007
ogółem w gminie	1897	1980	2100	2273
w tym:				
Palowice	35	39	44	47
Stanowice	104	107	112	119
Bełk	153	159	165	180
Szczekowice	54	57	63	69
Książenice	69	72	76	79
Przegędza	78	81	85	93

Do największych przedsiębiorstw działających na terenie miejscowości Bełk, jak również gminy, należy firma Lesz Sp. z o.o., która prowadzi działalność związaną z przetwórstwem mięsnym i handlem - zatrudnia ok. 50 osób.

Demografia

Gmina Czerwionka-Leszczyny liczy 41 068 osób zameldowanych na pobyt stały (według danych na koniec grudnia 2012r.), z czego 27 879 osób zamieszkuje miasto (Czerwionka oraz Leszczyny), a 13 189 – pozostałe sześć sołectw (Bełk, Palowice, Stanowice, Szczekowice, Przegędza oraz Książenice). Gęstość zaludnienia wynosi około 355 osób na 1 km² powierzchni, ale w poszczególnych dzielnicach i sołectwach gęstość zaludnienia jest zróżnicowana - zdecydowanie największa jest w Leszczynach i Czerwionce, w których dominuje zabudowa blokowa, natomiast dużo mniejsza jest w pozostałych dzielnicach i sołectwach, w których przeważa zabudowa jednorodzinna.

Miejscowość Bełk zamieszkuje (stan na 31.12.2012r.) 3 452 mieszkańców, co stanowi 8,40 % ogółu ludności gminy. Poniższy wykres przedstawia liczbę mieszkańców Bełku na tle pozostałej ludności gminy.

Podział mieszkańców Bełku w odniesieniu do grup wiekowych (stan na 30.10.2008r.) przedstawia poniższa tabela.

Grupa wiekowa	Ilość osób	Udział procentowy w stosunku do ogółu ludności
0 – 6	220	6,6
7 - 13	247	7,4
14 – 16	117	3,5
17 – 20	191	5,7
21 – 25	300	9,0
26 – 35	554	16,6
36 – 50	688	20,6

51 – 65	590	17,6
powyżej 65 lat	436	13,0
RAZEM	3 343	100 %

Najliczniejszą pod względem wieku grupę mieszkańców stanowią ludzie w przedziale wiekowym 26-65 lat, przy czym zdecydowanie przeważają osoby z przedziału 36-50 lat. Osoby w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej) stanowią grupę prawie tak samo liczną jak dzieci w wieku 0-13 lat. Nieco mniej liczna jest populacja nastolatków w wieku 17-20 lat, a zdecydowanie najmniej liczne są dzieci w wieku 14-16 lat. Należy jednak zauważyć, że zwiększa się liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, natomiast zmniejsza w wieku przedprodukcyjnym.

Rekreacja i kultura

Gmina i Miasto Czerwionka-Leszczyny dzięki zróżnicowanemu ukształtowaniu terenu oraz rozległym terenom rolniczym i leśnym wyróżniają się w regionie walorami turystycznymi. Za ich sprawą przez teren gminy przebiega 5 tras rowerowych, które zostały przygotowane zgodnie z projektem „Rowerem po Śląsku”, opracowanym na zlecenie Śląskiego Związku Gmin i Powiatów. Na terenie sołectwa Bełk znajdują się dwie z nich (trasa nr 2 i nr 291). Poniższa mapa przedstawia przebieg tras rowerowych na obszarze Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny.

Trasa nr 2

kolor znakowania: żółty

przebieg: Jaśkowice - Czerwionka - Malenie - Leszczyny

długość na terenie gminy: 7,1 km

Jest to główna trasa na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny i docelowo będzie prowadzić z Katowic przez Mikołów, Orzesze, Czerwionkę-Leszczyny, Rybnik, Racibórz do Krnova w Czechach. W obecnej chwili nie wszystkie odcinki tej trasy są oznakowane. Na obszarze gminy wiedzie od granicy Orzesza-Jaśkowic brzegiem lasu pod górą Ramża (tj. na terenie sołectwa Bełk) do Czerwionki przez Malenie. Dalej szlak prowadzi obok stacji kolejowej w Leszczynach, gdzie warto zwrócić uwagę na rzeźbę umieszczoną w parku. Upamiętnia ona śmierć 380 więźniów obozu oświęcimskiego, którzy w styczniu 1945 roku, w czasie ewakuacji zostali rozstrzelani w pobliżu stacji kolejowej.

Trasa nr 291

kolor znakowania: niebieski

przebieg: Ornontowice - Dębieńsko Wielkie - Bełk - Palowice - Woszczyce

długość na terenie gminy: 12,6 km

Trasa z Ornontowic polnymi drogami dociera do Dębieńsko Wielkiego - dzielnicy Czerwionki-Leszczyn, gdzie zobaczyć można kościół z początku XIX wieku, karczmę i ruiny dworku z tegoż okresu. Dalej jedziemy aleją kasztanową w kierunku południowym, wjeżdżamy w las, porastający Ramzę (325 m n.p.m.), najwyższe wzniesienie regionu. Wyjeżdżając z lasu napotykamy żółtą trasę rowerową nr 2, a następnie przejeżdżamy przez niestrzeżony przejazd kolejowy linii Rybnik - Katowice, a potem obok zabudowań gospodarczych w Bełku. Z lewej strony w pewnym oddaleniu, widoczny jest między drzewami drewniany kościółek z 1753 roku, z cennym wyposażeniem wnętrza. Dojeżdżamy do drogi Rybnik - Katowice w sołectwie Bełk, przekraczamy ją i przez przysiółki Marynow i Lasowiska dojeżdżamy do Palowic. W Palowicach warto zobaczyć drewniany kościółek pw. św. Trójcy z 1593 r., przeniesiony tu w 1981 r. z Leszczyn. Trasa prowadzi dalej leśnymi drogami do Woszczyce, gdzie można obejrzeć XIX wieczny pałacyk neobarokowy oraz kościół. Tu szlak się kończy.

Na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny przebiegają też 3 szlaki turystyczne, z czego 1 z nich na obszarze miejscowości Bełk. Poniższa tabela przedstawia wspomniane szlaki turystyczne.

Szlak Historii Górnictwa Górnoląskiego

znakowany: na żółto

przebiegający: z Rybnika do Łubianek

Przez teren gminy Czerwionka-Leszczyny przebiega początkowy odcinek szlaku o długości 17 km. Długość całego interesującego szlaku turystycznego prowadzącego z Rybnika do miejscowości Łubianki, wynosi 100 km. Szlak łączy miejscowości związane z historią górnictwa na Górnym Śląsku. Są to głównie obiekty związane z górnictwem węgla kamiennego - m. in. tereny po małych kopalniach odkrywkowych i tzw. biedaszybach w Jaśkowicach. Trasa ta obfituje także w zabytki architektury i miejsca pamięci narodowej.

Szlak prowadzi z centrum Rybnika, od stacji PKP w kierunku dzielnicy Wielopole, mija zabytkowe prezbiterium gotyckiego kościoła pw. Wniebowzięcia NMP z XV wieku. W pobliżu kąpieliska Ruda szlak doprowadza do granitowego obelisku w miejscu zbiorowej mogiły 446 więźniów oświęcimskich. W Wielopolu na uwagę zasługuje drewniany kościół pw. św. Katarzyny pochodzący z 1534 roku. Jest to najstarszy zabytek budownictwa

drewnianego w Rybnickiem. Dalej przez las i dzielnicę Kamień szlak prowadzi do Leszczyn, gdzie widać obok pomnika poświęconego 292 więźniom oświęcimskim z ewakuowanego obozu, zamęczonym w pobliżu stacji kolejowej Rzędówka w styczniu 1945 roku. Z Leszczyn szlak kieruje się w stronę Stanowic przez obszar pól, z których roztacza się wspaniała panorama okolicy. W Stanowicach przy szlaku znajduje się XIX-wieczna kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena malowniczo przytulona do pomnikowej lipy drobnolistnej. Bełk jest ostatnią miejscowością na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny, przez którą prowadzi szlak. Najcenniejszym zabytkiem Bełku jest drewniany kościół pw. św. Marii Magdaleny z XVIII wieku. Z centrum Bełku szlak wyprowadza przez dolinę rzeki Bierawki na wzgórze Ramża (325 m n.p.m.) i prowadzi dalej do Orzesza. Na stokach Ramży podziwiać można fragmenty 100-letnich buczyn.

Na terenie Bełku znajduje się również pełnowymiarowe boisko piłkarskie na którym odbywają się mecze piłkarskie. Sołectwo nie posiada mniejszego boiska sportowego ze sztuczną nawierzchnią. Planuje się, iż takie boisko powstanie w 2014 roku. Jego budowa przyczyni się do poprawy życia mieszkańców wsi. Ponadto sukcesywnie należy poprawiać bazę sportową.

Jeśli chodzi o kulturę w sołectwie Bełk znajdują się Klub Kultury oraz Biblioteka publiczna. W Klubie Kultury działa Centrum Kształcenia Na Odległość Na Wsi w Bełku. Można tam skorzystać z 50 darmowych szkoleń e-learningowych, jak również bezpłatny dostęp do internetu. Planuje się rozszerzenie działalności klubu pod względem kulturowym, jednakże wymagana będzie jego modernizacja i doposażenie.

Biblioteka Publiczna jest instytucją upowszechniania kultury, służącą rozwijaniu i zaspakajaniu potrzeb oświatowych, informatycznych i kulturalnych społeczności gminy i miasta oraz uczestniczącą w upowszechnianiu wiedzy i kultury.

Szlak architektury drewnianej

Zupełnie odrębnym szlakiem turystycznym jest *Szlak architektury drewnianej województwa śląskiego* o długości 335 km, który pokazuje najciekawsze obiekty w ich naturalnym otoczeniu. Obejmuje łącznie 84 obiekty architektury drewnianej: kościoły, kaplice, dzwonnice, chałupy, karczmy, leśniczówki, pałacyk myśliwski, skanseny i obiekty gospodarcze - młyn wodny i spichlerze. Szlak powstał z myślą o miłośnikach zabytków

i dawnej architektury drewnianej. Ma uczyć, informować i przy okazji promować walory turystyczne województwa śląskiego.

Szlak architektury drewnianej jest to jedyna taka duża inicjatywa w Europie ze względu na różnorodność i wielokulturowość zawartą w utworzonych dla każdego rejonu szlakach, trasach, regionach. Projekt ten to sposób na ocalenie przed zapomnieniem zabytków architektury dawnej wsi, jak również kultury i sztuki ludowej. Wiele z zabytków to obiekty, które zostały wpisane do międzynarodowego spisu zabytków UNESCO. Projekt szlaku jest wspierany przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków – Biuro Ochrony Zabytków jak również przez lokalne samorządy.

Przez teren sołectwa Bełk przebiega pętla rybnicka szlaku architektury drewnianej województwa śląskiego o długości 126 km, do której zalicza się bełkowski drewniany kościół pw. św. Marii Magdaleny z XVIII w. (co przedstawia poniższa mapa).

Pętla rybnicka (126 km)

- Kościół w Jastrzębiu-Zdroju Dolnym
- **Bełk - kościół św. Marii Magdaleny z 1753r.**
- Gołkowice - kościół św. Anny z 1874r.
- Jankowice - kościół Bożego Ciała z 1675r.

- Jastrzębie-Zdrój ul. ks. bp Bednorza - kościół świętych Barbary i Józefa z 1. poł. XVII w., przeniesiony w 1974r. z Jedłownika
- Łaziska - kościół Wszystkich Świętych z XVI w.
- Palowice - kościół Trójcy Przenajświętszej z 1595r., przeniesiony w 1981r. z Leszczyn
- Rybnik - Ligocka Kuźnia ul. Wolna - kościół św. Wawrzyńca z 1717r., przeniesiony w 1975r. z Boguszowic
- Rybnik - Wielopole ul. Górna - kościół św. Katarzyny i MB Różańcowej z 1534r., przeniesiony w 1976r. z Gierałtowic
- Wilcza - kościół św. Mikołaja z 1755r.

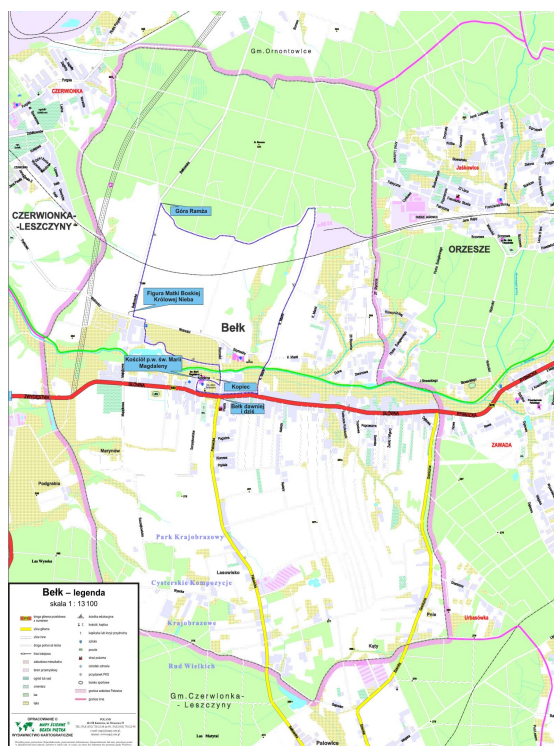
Obiekty są oznakowane tablicami informacyjnymi, stojącymi przed głównymi wejściami do obiektów, na których umieszczono ich krótki rys historyczny w trzech wersjach językowych (polskiej, angielskiej i niemieckiej) oraz schematyczną mapkę całego szlaku wraz z oznaczeniem usytuowania obiektu na nim.

Architektura sakralna

Poza dwoma kościołami Bełk na swoim terenie posiada aż 18 krzyży, figur i kaplic. Ewene-mentem jest kaplica-grobowiec na kopcu przy ul. Wolności. Liczy sobie 110 lat; zbudowana została w 1860 roku przez ówczesnego właściciela wsi Antoniego Gemandera jako grobowiec rodowy. W tymże mauzoleum pod kaplicą znajdują się cztery trumny potomków fundatora. W połowie drogi z Bełku do Palowic w 1935 roku wzniesiono murowaną kapliczkę słupową. Co do krzyży, zarówno drewnianych jak i kamiennych, Bełk posiada ich 15. Najstarszym krzyżem kamiennym, czyli figurką Ukrzyżowania jest w Bełku ten, który stoi u wejścia na plac kościelny - wzniesiony w 1874 roku. Przy głównej drodze wsi wzniesiono kolejne dwa krzyże kamienne: w 1911 r. u Świtałów (obecnie u Jastrzembskich) oraz w 1924 r. u Brycha. Po II wojnie światowej, dokładnie w 1954 r., wzniesiono przy drodze do Palowic dwie Boże Męki kamienne: jedną u Pióreckich, drugą u Kaniów (na Pniach). Wreszcie krzyże drewniane, których Bełk posiada 9. Najstarszymi z nich, bo sięgającymi końca XIX wieku, są prawdopodobnie: krzyż przy ul. Palowickiej na farskim polu oraz krzyż naprzeciwko klasztoru-szpitala - na Otrembowym. Kolejne krzyże drewniane powstawały już w XX wieku. W 1994 r. po misjach świętych odnowiono krzyż drewniany misyjny, stojący przed samą ścianą kościoła św. Marii Magdaleny. Ostatnim, najmłodszym krzyżem drewnianym w Bełku, jest ten wzniesiony w 1997 roku na placu budowy nowego kościoła.

Ścieżka edukacyjna – „Śladami Belka”

Ścieżka regionalno - przyrodnicza pod nazwą „Śladami Belka”, która powstała z inicjatywy Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Wsi Belk, znajduje się na terenie wsi Belk. Rozpoczyna się w centrum miejscowości, gdzie umieszczona została tablica informacyjna o tematyce „Belk dawniej i dziś”. Następnie udać się należy pod zabytkowy drewniany kościół pw. św. Marii Magdaleny. Tam znajdziemy informacje o najcenniejszym zabytku w tej okolicy. Kolejną stacją jest "Górka Lukasów". Na jej szczycie mieści się kaplica-grobowiec pochodząca z 1866 roku. Następnie trasa wiedzie aleją dębową pod figurkę Matki Boskiej Królowej Nieba, tzw. "Panienka". Dalej aleją Belkowską w stronę góry Ramża, gdzie przedstawiona jest legenda o zbójniku Ramża. Następnie brzegiem lasu udajemy się w stronę „Górnioka” i wracamy z powrotem. Łączna długość tej ścieżki to około 2,5 km. Przebieg ścieżki przedstawia poniższa mapa.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Środowisko przyrodnicze

W rejonie środkowym i północno-wschodnim występują grunty III i IV, a sporadycznie V klasy bonitacji stanowiące kompleksy pszenne, żytnie bardzo dobre i żytnie dobre. Natomiast rejon południowo-zachodni to gleby IV i V, a nawet VI klasy bonitacji stanowiące kompleksy żytnie i żytnie bardzo dobre. Korzystny wpływ lasów dawnej Puszczy Pszczyńsko-Raciborskiej na ten rejon stwarza dogodne warunki dla rozwoju rolnictwa prowadzonego metodami ekologicznymi. Na terenie gminy występują także gleby klasy „A” oraz gleby bielcowe. Wykorzystując dobre warunki glebowo-klimatyczne rolnicy prowadzą produkcję roślinną i zwierzęcą na wysokim poziomie. Ze względów ekonomicznych stosują małe ilości nawozów sztucznych, środków ochrony roślin, antybiotyków, hormonów wzrostu, co bardzo korzystnie odbija się na jakości produkowanej żywności.

Wysoka lesistość gminy Czerwionka-Leszczyny (42 % powierzchni), a w tym terenów przynależących do sołectwa Bełk, należy do jej najsilniejszych atutów. W szacie leśnej dominują monokulturowe drzewostany sosnowe i lasy mieszane zajmujące siedliska po cenniejszych lasach liściastych wyniszczonych na przestrzeni ostatnich kilku wieków.

Góra Ramża 324 m n.p.m.

Celem ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych w południowo-zachodniej części dawnego województwa katowickiego utworzono w listopadzie 1993 r. Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Park obejmuje powierzchnię 443,5 km², rozciągając się od okolic Woszczyc aż po Kuźnię Raciborską. W Czerwionce-Leszczynach obejmuje on zachodnie i południowe części tej jednostki administracyjnej wraz ze licznymi wartościowymi zespołami leśnymi. Do Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich przynależy zachodnia i południowa część sołectwa Bełk (co przedstawia poniższa mapa)

Do ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej, oprócz Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny utworzono także 12 pomników przyrody (drzewa wolnostojące, grupa drzew, aleja drzew, głaz narzutowy), z czego 2 znajdują się na terenie sołectwa Belk. Poniższa tabela przedstawia pomniki przyrody na terenie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny.

Lp	Lokalizacja	Obiekt	Kategoria obiektu
1	Stanowice, obok kościoła	Lipa drobnolistna	Pojedyncze drzewo wolnostojące
2	Leszczyny, osiedle mieszkaniowe „Karlik ” (pomiędzy ulicami : Ks. Pojdy i Polną)	Dąb szypułkowy	Pojedyncze drzewo wolnostojące
3	Belk, przy drodze do Czerwionki	Dąb szypułkowy	Pojedyncze drzewo wolnostojące
4	Belk, obok kościoła pw. Św. Marii Magdaleny	Dąb szypułkowy	Pojedyncze drzewo wolnostojące
5	Dębieńsko Wielkie, w pasie drogowym ul. Belkowskiej	Kasztanowiec zwyczajny – 67 sztuk	Aleja drzew
6	Leszczyny	Platan klonolistny	Pojedyncze drzewo wolnostojące
7	Książenice, ul. Klimka	Lipa drobnolistna	Pojedyncze drzewo wolnostojące
8	Szczekowice, ul. Gliwicka	Lipa drobnolistna	Pojedyncze drzewo wolnostojące
9	Stanowice, ul. Leśna	Dąb szypułkowy	Pojedyncze drzewo wolnostojące
10	Palowice, ul. Wiejska	Kasztanowiec zwyczajny	Pojedyncze drzewo wolnostojące
11	Czuchów,	Wiąz górski	Pojedyncze drzewo

	park dworski		wolnostojące
12	Leszczyny, ul. Ks. Pojdy	Głaz narzutowy – obw. 550 cm („Głaz Alojzego Damca”)	Pomnik przyrody nieożywionej

Na terenie wsi występują liczne rozległe zadrzewienia stanowiące ostoję bażantów, saren i zajęcy. Jednym z większych występujących w okolicy dawnych zabudowań PGR jest zadrzewienie „Granicznio” złożone głównie ze starych dębów szypułkowych, grabów pospolitych, kasztanowców zwyczajnych, lip drobnolistnych, jesionów wyniosłych i rzadkich brzoź brodawkowych. W okolicy Domu Pogodnej Starości – mieszczącego się w budynku o ciekawej architekturze z 1908 r. – rośnie grupa pochodzących z Japonii cyprysików groszkowych, z których największy osiągnął obwód 160 cm. Niedaleko szczytu Ramża (325 m n.p.m.) przy szlaku „Historii Górnictwa Górnośląskiego” rośnie wiele potężnych buków, których wiek sięga 100 lat. W pobliżu zabudowań byłego PGR rośnie potężny platan kolonisty o obwodzie 200 cm. Wiele interesujących okazów drzew znajdujemy także w alei prowadzącej do folwarku Marynow. Składa się na nią 68 dorodnych dębów szypułkowych i 10 kasztanowców o obwodach do 650 cm. W rejonie bloków mieszkalnych byłego PGR spotykamy 2 nadzwyczaj duże topole należące do najgrubszych drzew w okolicy Rybnika. Za budynkiem OSP widać okazały dąb szypułkowy, którego obwód wynosi 405 cm. W Parku Dworskim rośnie też 7 okazałych wiązów szypułkowych.

Dąb szypułkowy, obok kościoła pw. Św. Marii Magdaleny

Środowisko kulturowe

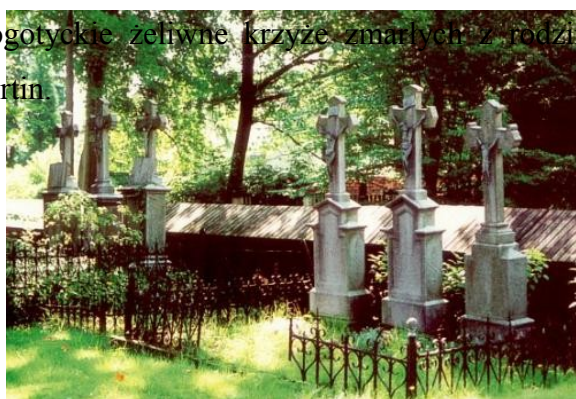
Na terenie sołectwa Bełk zachowało się wiele zabytków przypominających o historii tej ziemi. Obiekty te reprezentują przede wszystkim architekturę sakralną oraz nieliczne pozostałości architektury dworskiej.

Kościół i cmentarz przykościelny

Najciekawszym zabytkiem na terenie sołectwa Bełk jest Kościół pod wezwaniem św. Marii Magdaleny. Zbudowany został przez księdza proboszcza Gumińskiego - rok budowy został umieszczony w zakrystii. Poprzedni dokładnie opisany jest w aktach wizytacji kanonicznej z lat 1679-1687. Jego powstanie datuje się na lata 1746 -1753. Jest to budowla drewniana, trójdziałowa, zbudowana z belek układanych na „zrąb”, osadzony na podmurówce z kamienia, posiada tzw. soboty, czyli wspornikowe zadaszenia wokół. Został zbudowany na miejscu świątyni pod wezwaniem Wszystkich Świętych, która spłonęła około 1745 roku.

Wokół świątyni znajduje się zabytkowy cmentarz będący miejscem spoczynku zmarłych księży, urzędników dworskich, rzemieślników oraz członków rodziny bełkowskich rodów szlacheckich. Spoczywają tutaj m. in. dzieci Johna Baildona – Wilhelm i Maria, proboszczowie parafii w Bełku: Ludwig Blaszczyk (zm. II poł. XIX w.) oraz Henryk Kańczyk (zm. 1908 r.), przedstawiciele dawnej szlachty śląskiej (Jan Menzel - zm. 1825 r. oraz Joann Teodor Muller - zm. 1826 r.). Przy Kościele znajduje się również kamienna rzeźba - Boża Męka z 1878 roku, XIX wieczna kolumna ufundowana przez jednego z założycieli miasta Katowice – Richarda Holtze – na cześć swego ojca Fryderyka (złamany obelisk, będący pomnikiem wolnomularza Holtzego – budził on wiele kontrowersji, doszło nawet do procesu w skutek którego został na pewien czas usunięty z terenu przykościelnego) oraz dwa neogotyckie żeliwne krzyże zmarłych z rodziny Martin.

Całość jest otoczona murowanym parkanem z gontowym daszkiem oraz starymi drzewami (w tym około 400-letni dąb zaliczany do pomników przyrody). W ogrodzeniu, od strony cmentarza, umocowana jest żelazna kuna służąca w zamierzonych czasach do wykonywania na złoczyńcach kary wystawienia na widok publiczny.

Na uwagę zasługuje również wnętrze kościoła. Najokazalszym jego elementem jest Ołtarz Główny pochodzący z 1610 roku, z wczesnego renesansu jak o tym świadczy napis na tym ołtarzu - rzeźbiony i wyłaczany. Pierwotne wezwanie (akta wizytacyjne) było Wszystkich Świętych, zmiana patrona kościoła nastąpiła w połowie XVIII wieku. Wówczas przed 200 laty umieszczono w ołtarzu głównym obraz świętej Marii Magdaleny w miejsce figury Matki Boskiej z Dzieciątkiem. W kwaterach ołtarza znajdują się płaskorzeźby św. Katarzyny i Barbary obie datowane na połowę XVI wieku (przypuszczalnie z warsztatu Wita Stwosza), późno gotyckie, dawne kwatery tryptyku ołtarza gotyckiego z roku ok. 1500. Postacie występujące trzy czwarte z tła od góry pod ażurowym zwieńczeniem utworzonym z łuku o formie oślego grzbietu i maswerku. Twarze pociągłe okolone długimi pasami włosów, korony wysokie o trójlistnych kwiatonach. Ubrany w suknie wysoko przepasane, opadające w prostych fałdach w kształcie litery „V”. Charakterystyczny przykład rzeźby późno gotyckiej, o wysokich walorach artystycznych, znaczeniu dla historii sztuki Polski. W ołtarzu głównym znajdowała się też rzeźba Matki Boskiej Bełkowskiej Pani - obecnie w Muzeum Diecezjalnym w Katowicach, oraz figury św. Doroty i Małgorzaty ze zbiorów Kurii.

Wieża Kościoła połączona z budynkiem kościelnym - 3 niegdyś dzwony, 4 na wieżycze - zabrane w okresie okupacji niemieckiej w 1942 roku.

Poza tym w Kościele znajdują się:

- dwa ołtarze boczne - w prawym obraz św. Antoniego, pustelnika, malowany w roku 1870 przez nieznanego artystę. Wyraz czcigodnej twarzy świętego staruszka jest na obrazie szczególnie piękny. W lewym ołtarzu bocznym obraz Matki Boskiej malowany przez nieznanego artystę ok. roku 1870 kiedy ołtarz został ufundowany.
- ambona roboty stolarskiej oraz malowana, która mimo iż sama nie jest zabytkiem, zasługuje na naszą uwagę ze względu na umieszczone w niej rzeźbione figury Ewangelistów - Mateusza, Marka, Łukasza i Jana – zdradzają brak studiów anatomicznych. Figury te zaliczamy do zabytków klasy zerowej.
- znajdujący się w nawie, 400 - letni obraz Matki Boskiej Różańcowej (z XV wieku), wykonany przez włoskich artystów, przysłany został do Bełku wraz z skrzynią na różańce, umieszczony na bocznej ścianie kościoła, nie odnawiany z obawy, że nie uda się odtworzyć pewnych odcieni kolorów.
- 200 - letnie organy wykonane na zamówienie w Pyskowicach, jedne z cenniejszych na Śląsku.
- chrzcielnica pochodząca z Kościoła protestanckiego w Żorach, wykonana z pnia, pięknie uformowana i pomalowana.
- w przedsionku bocznym stary kamienny „żegnacz” z literami A. H. (Adalbertus Holly - rok 1657)
- figurki - rzeźby w dzwonnicy: krzyż, św. Jan, Matka Boska Bolesna pochodząca z pierwotnego Kościoła.

W miejscowości znajduje się również nowy kościół pod wezwaniem św. Jana Sarkandra. Jego budowa rozpoczęła się w 1995 roku, tj. w roku kanonizacji św. Jana Sarkandra dokonanej przez papieża Jana Pawła II, i trwa do dnia dzisiejszego. W dniu 20 grudnia 2007 r. został poświęcony przez delegowanego przez Arcybiskupa Damiana Zimonia Księdza Biskupa Pomocniczego Archidiecezji Katowickiej Gerarda Bernackiego, który złożył w ołtarzu relikwie św. Stanisława Kostki, i od tego czasu służy on parafianom.

Dom Pogodnej Starości

W niedalekiej odległości od kościołów znajduje się Dom Pogodnej Starości prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP, który mieści się w budynku pochodzącym z początku XX wieku. Jego istnienie jest związane z dawnymi właścicielami miejscowości

- szlachcicem Alfonsem Lukas von Meisner i jego żoną Alicia von Schweintz. Państwo Lukasowie zapragnęli otworzyć dla swojego poddanego ludu mały szpitalik, celem niesienia pierwszej pomocy dla chorej ludności Bełku i sąsiednich miejscowości. W tym celu zawarli porozumienie ze Zgromadzeniem Sióstr Służebniczek NMP, które zajęły się prowadzeniem szpitala, pielęgnacją chorych i wychowaniem dzieci miejscowej ludności. Budowa domu-szpitala przebiegała w bardzo szybkim tempie i już w październiku 1908 r. wprowadziły się do niego pierwsze siostry ze Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP. Na przestrzeni lat budynek pełnił różne funkcje. Mieścił się w nim oddział wewnętrzny, chirurgiczny, zakład dla umysłowo chorych, natomiast od lat 50 – tych szpital zakaźny, który ostatecznie przetrwał aż do 1999 roku. Po zamknięciu szpitala zakaźnego budynek został przekazany Zakonowi NMP. Siostry przystąpiły do generalnego remontu i renowacji budynku, który został ukończony w 2006 r. Od tego czasu mieści się w nim Dom Pogodnej Starości.

Dawny szpital z 1908 r. – widok obecny po remoncie

Kopiec – „wzgórze Lukasów” – kaplica-grobowiec

Kopiec jest pozostałością średniowiecznego grodziska, który pełnił rolę obronną ze względu na przechodzący obok niego szlak

handlowy prowadzący aż na Morawy. Obronność „Kopca bełkowskiego” do dziś rzuca się w oczy. Od zachodu rzeka Bierawka, dochodząca rozlewiskiem swym do samego kopca, od południa naturalny rów utworzony przez strugę spływającą do Bierawki z pól bełkowskich, zaś ze wschodniej części otaczał go także głęboki rów nawadniający wodą z Bierawki. Do dnia dzisiejszego zachowała się jego pozostałość, na której zbudowana jest kaplica w stylu neogotyckim, którą wzniósł w 1860 roku Antoni Gemander – właściciel wsi, czego dowodem jest napis na bocznej ścianie budowli. Wnętrze kaplicy jest

Górka Lukasów od ul. Kościelnej

ozdobione freskami (obecnie mocno zniszczone). Pod nią jest grobowiec, który jest miejscem spoczynku członków rodziny Lukas. Kryje on 4 trumny, w tym Eleonory Lukas – zmarła bardzo młodo w połogu. Legenda głosi, że leży w grobowcu z niemowlęciem na ręku, we wspaniałym szalu, nietknięta rozkładem. „Wzgórze Lukasów” jest niezwykle interesującym miejscem. Otoczony jest bardzo starym drzewostanem liczącym ponad 150 lat. Łączy się także prawdopodobnie z kościołem pod wezwaniem św. Marii Magdaleny głębokim przekopem. Kto i po co używał tego podziemnego przejścia - nie wiadomo do dziś.

Kapliczki, figury i krzyże

Poza dwoma kościołami Bełk na swoim terenie posiada aż 18 krzyży, figur i kaplic..

W połowie drogi z Bełku do Palowic w 1935 roku wzniesiono murowaną kapliczkę słupową. Jej fundatorami byli Jan i Florentyna Słupik z Palowic, którzy tu nabyli odpowiedni zagon pola. Jest to zatem kapliczka, dziękczynna, wystawiona w miejscu, gdzie do lat 20 naszego wieku rósł olbrzymi świerk na granicy lasu, nazywany przez mieszkańców oleandrem.

Innym obiektem sakralnym w Bełku jest kamienna figura Maryjna Królowej Nieba, stojąca na terenach dworskich przy ul. Wolności. Figura ta, popularna wśród ludzi "Panienka", wzniesiona została przez kolejnego właściciela dóbr bełkowskich inż. Bronisława Albinowskiego herbu Jastrzębiec. Właśnie tenże herb wygrawerowany jest na postumencie "Panienki". Jak podają heraldycy, Jastrzębiec jest najczęściej

występującym herbem szlacheckim w Polsce. Pieczętowało się nim kilkaset rodzin, wśród których była rodzina Albinowskich.

Co do krzyży, zarówno drewnianych jak i kamiennych, Bełk posiada ich 15. Najstarszym krzyżem kamiennym, czyli figurką Ukrzyżowania jest w Bełku ten, który stoi u wejścia na plac kościelny - wzniesiony w 1874 roku. Nie wiadomo jaką posiadał inskrypcję, bowiem przytwierdzona współczesna tablica głosi tylko: "Parafia Bełk 1874". Na placu kościelnym, a właściwie na przykościelnym starym cmentarzu stoi drugi najstarszy krzyż kamienny, z 1878 roku. Wyobraża on sekwencję XI stacji Drogi Krzyżowej. Obydwie Boże Męki są jedynymi w Bełku zbudowanymi w wieku XIX .

Przy głównej drodze wsi wzniesiono kolejne dwa krzyże kamienne: w 1911 r. u Świtałów (obecnie u Jastrzębskich) oraz w 1924 r. u Brycha. Po II wojnie światowej, dokładnie w 1954 r., wzniesiono przy drodze do Palowic dwie Boże Matki kamienne: jedną u Pióreckich, drugą u Kaniów (na Pniach). Obydwa obiekty są dziękczynnymi - za szczęśliwy powrót do zdrowia fundatorów.

Wreszcie krzyże drewniane, których Bełk posiada 9. Najstarszymi z nich, bo sięgającymi końca XIX wieku, są prawdopodobnie: krzyż przy ul. Palowickiej na farskim polu oraz krzyż naprzeciwko klasztoru-szpitala - na Otrębowym. Kolejne krzyże drewniane powstawały już w XX wieku. U Warzechów przy ul. Głównej i na cmentarzu, wówczas nowym, bowiem przy kościele zaniechano grzebania na początku wieku. Następne trzy krzyże wiążą się z owym właścicielem Bełku, Albinowskim i powstały w 1934 roku. Na granicy z Zawadą z fundacji Kaniewskich po wygraniu rozprawy o pole w sądzie mikołowskim, na drugim końcu Bełku, przy majątku, wreszcie przy drodze na górę Ramża, odchodzącej z ul. Wolności. W 1994 r. po misjach świętych odnowiono krzyż drewniany misyjny, stojący przed samą ścianą kościoła św. Marii Magdaleny. Ostatnim, najmłodszym krzyżem drewnianym w Bełku, jest ten wzniesiony w 1997 roku na placu budowy nowego kościoła.

Folwark

W sąsiedztwie figury tzw. „Panienki”, po drugiej stronie drogi wiodącej do Czerwionki, zachował się dawny folwark, jeden z trzech istniejących niegdyś w Bełku (pozostałe znajdowały się w przysiółku Górniok i na Marynowie). Folwark ten stanowił główną siedzibę właścicieli majątku, pozostawał we władaniu [m. in.](#) zasłużonych dla miejscowości rodzin Baidon, Gemander i Lukas. Ostatnim jego prywatnym właścicielem był Bronisław Albinowski. W folwarku niegdyś znajdował się pałac - siedziba właścicieli. Znana nam z ikonografii budowla powstała w XIX w. w stylu klasycystycznym, a rozbudowana została pod koniec tego stulecia lub na początku następnego w manierze francuskiego eklektyzmu. Budynek przetrwał drugą wojnę światową i w latach powojennych służył różnym instytucjom gminnym oraz PGR-owskiemu. Wskutek nieodpowiedniego użytkowania jednak wyraźnie podupadł i jeszcze w okresie PRL-u został zburzony. Z dawnego założenia pałacowego częściowo zachował się park dworski z ciekawymi okazami drzew - [m. in.](#) platanem klonolistnym oraz wiązami szypułkowymi.

Ponadto przetrwała większość zabudowań dawnego folwarku - dwa kamienno-ceglane czworaki z II poł. XIX w., budynek dawnego młyna parowego, budynki stodoł i obór. Niestety obecnie większość tych zabudowań pozostaje w nie najlepszym stanie.

Budynek dawnego młyna

Widok na Folwark z wieży kościelnej

Na terenie sołectwa znajdują się 3 placówki oświatowe oraz 1 placówka kulturalna. Wszystkie razem stanowią pewien system zapewniający drożność edukacji dzieci i młodzieży z terenu sołectw Bełk i Palowice (gimnazjum).

Przedszkole

ul. Kościelna 4

44-230 Bełk

Telefon: (32) 43 11 202

Przedszkole mieści się w budynku dawnej szkoły podstawowej. Liczne remonty naprawczo-adaptacyjne, pozwoliły stworzyć w tym budynku warunki do bezpiecznego (aczkolwiek dalekiego od komfortu) pobytu sporej liczbie dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Dokonana w 2007 roku reorganizacja sal zajęć pozwoliła na otwarcie w styczniu 2008 roku dodatkowego oddziału dla dzieci młodszych. Obecnie nasza placówka ma pod opieką 75 dzieci, co stanowi 100 % naszych możliwości rekrutacyjnych.

Powierzone naszej opiece dzieci przebywają w trzech oddziałach o miłych nazwach: MOTYLKI, MISIAKI (to 6 i 5-latki) oraz BIEDRONKI (najmłodszy 3 i 4-latki).

Każda grupa posiada własną salę zabaw wyposażoną w kolorowe meble oraz zabawki i pomoce dostosowane do potrzeb wiekowych dzieci. Wszystkie dzieci korzystają z: sali audiowizualnej, bogatego zastawu pomocy gimnastycznych, biblioteczki dla dzieci. Przedszkole posiada wydzielone miejsce do pracy indywidualnej z dzieckiem.

Ulubionym miejscem pobytu dzieci jest plac zabaw wyposażony w nowe, bezpieczne i funkcjonalne urządzenia rekreacyjne.

Przedszkole posiada również wymagane dla tego typu placówek pomieszczenia: szatnię, sanitariaty, umywalnie – dla dzieci, kuchnię wraz z zapleczem, pomieszczenia socjalno-magazynowe, kancelarię. Długie, typowe dla starego budownictwa korytarze wykorzystywane są jako miejsca ekspozycji między innymi: prac dziecięcych i pamiątek regionalnych.

Atutem przedszkola jest przepiękne położenie w dolinie Bierawki, w sąsiedztwie starego parku. Urokliwość tego miejsca podkreślają perełki bełkowskiej architektury: stary kościółek, kapliczka na kopcu, przepięknie odrestaurowany budynek dawnego szpitala - obecnie Dom Pogodnej Starości. Dzieci poprzez codzienny kontakt z tym niecodziennym środowiskiem kształtują w sobie pozytywne wzorce: estetyczne, przyrodnicze, społeczne i moralne.

Dla pełnego wykorzystania tych walorów w pracy dydaktyczno-wychowawczej opracowane zostały własne programy:

- przyrodniczo-ekologiczny „Ekoludzik”,
- wychowawczy „Słoneczny Promyczek”.

Dbając o wyrównanie startu edukacyjnego dzieci (szczególnie tych mających pójść do szkoły) podejmowanych jest wiele działań stymulujących i wyrównujących ich rozwój społeczny i intelektualny. Od kilku lat w placówce prowadzone są zajęcia w ramach własnego programu „Przygotowanie do pisania” - usprawniające manualnie dzieci. Dla dzieci ze specyficznymi trudnościami edukacyjnymi opracowywane są indywidualne programy wspomagające ich rozwój. W tych przypadkach korzysta się z opinii specjalistów (logopedy, psychologa, pediatry, neurologa ...). Ponadto dzieci mogą korzystać z lekcji religii, języka angielskiego, zabaw na basenie - według woli rodziców.

Zespół Szkół Nr 5 (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum Nr 7)

ul. Szymochy 16

44-230 Bełk

Telefon: (32) 431 26 42

Szkoła mieści się w jednym budynku. Zespół Szkół posiada 16 sal lekcyjnych, w tym 2 pracownie komputerowe, świetlicę ze stołówką, bibliotekę szkolną z wydzielonym miejscem, który służy jako kącik czytelniczy, niepełnowymiarową salę gimnastyczną, salę korekcyjną, szatnie, zaplecze kuchenne, gabinet pedagoga, gabinet medyczny, dwa boiska sportowe, magazyn szkolny. Uczniowie korzystają także z basenu miejskiego według ustalonego harmonogramu.

Do Zespołu Szkół Nr 5 uczęszcza 351 uczniów, w tym: Szkoła Podstawowa - 186, Gimnazjum - 165. Z terenu sołectwa Palowic dojeżdża 74 uczniów. Liczba oddziałów wynosi: Szkoła Podstawowa -10, Gimnazjum - 7.

Rada Pedagogiczna liczy 37 nauczycieli (w tym dyrektor i wicedyrektor), z czego 24 nauczycieli pełnozatrudnionych i 13 niepełnozatrudnionych, jeden nauczyciel nauczania

zintegrowanego jest doradcą metodycznym. Zespół Szkół zatrudnia: wychowawcę świetlicy, 3 pedagogów, bibliotekarza oraz 13 pracowników obsługi i administracji (w tym Szkoła Podstawowa - 8, Gimnazjum – 5). Zajęcia dydaktyczne odbywają się w godzinach od 8⁰⁰ do 15²⁰.

Nauczyciele i uczniowie przyczyniają się do kreowania korzystnego wizerunku szkoły w środowisku lokalnym poprzez udział w konkursach, współpracę z parafiami Bełku i Palowic oraz z lokalnymi i samorządowymi władzami (m. in. z Urzędem Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny, Policją w Czerwionce – Leszczynach, Strażą Miejską w Czerwionce – Leszczynach, Sołtysem Bełku i Palowic), organizowanie przez Samorząd Uczniowski akcji charytatywnych i przygotowanie spotkania opłatkowego dla rodziców.

Wielu uczniów bierze udział w konkursach interdyscyplinarnych, przedmiotowych z historii, języka polskiego, biologii, matematyki, języka angielskiego, sportowych, plastycznych, piosenki na szczeblu gminnym, powiatowym, ale są wśród nich także laureaci i finaliści konkursów wojewódzkich.

W Zespole Szkół prowadzone są zajęcia pozalekcyjne, które można podzielić na:

- a) rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów (koła przedmiotowe, SKS, koła muzyczne, plastyczne),
- b) wspierające uczniów z trudnościami w nauce i z dysfunkcjami (dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne),
- c) organizujące czas wolny uczniom (zajęcia świetlicowe, treningi asertywności).

Zajęcia pozalekcyjne wspomagają rozwój intelektualny i fizyczny uczniów, rozwijają talenty i kształtują osobowość uczniów, promują aktywne i pożyteczne spędzanie czasu wolnego, organizują czas wolny uczniom, minimalizują zagrożenia wynikające z wpływu „nadmiaru” wolnego czasu czy wpływów środowiska. Oferta zajęć pozalekcyjnych wpływa na jakość szkoły. Uczniowie uczestniczą ponadto w różnych formach aktywności dostępnych na terenie szkoły, klasy, tj. zajęcia sportowe czy Samorząd Uczniowski.

Uczniowie biorą udział w wielu imprezach artystycznych (festyny, majówki, zabawy karnawałowe), turystycznych oraz akcji społecznych (akcja sprzątania świata).

Klub Kultury

ul. Palowicka 7

44-230 Bełk

Nadzór nad funkcjonowaniem placówki sprawuje Miejski Ośrodek Kultury w Czerwionce-Leszczynach. Zadaniem klubu jest przede wszystkim zaspokojenie potrzeb kulturalnych środowiska dzieci, młodzieży i dorosłych, jak również kultywowanie bogatych tradycji sołectwa. Odbywają się tutaj: spotkania autorskie, prezentacje dorobku artystycznego, biesiady śląskie i strażackie, giełdy zespołów, babskie combry, festyny, koncerty, wystawy, spotkania, zajęcia w kołach i zespołach zainteresowań (plastycznym, muzycznym, recytatorskim). W pomieszczeniach klubu spotykają się członkowie Koła Emerytów i Rencistów, szkoły i przedszkole organizują w klubie biesiady. W Klubie Kultury funkcjonuje Centrum Kształcenia Na Odległość Na Wsi. Można w nim skorzystać z ponad 60 darmowych szkoleń e-learningowych, jak również z bezpłatnego dostępu do Internetu i innych pomocy naukowych. Poza tym można aktywnie spędzić czas poprzez grę w tenisa stołowego (2 stoły), w bilard, darta czy piłkarzyki.

Organizacje

Ochotnicza Straż Pożarna

Ochotnicza Straż Pożarna w Bełku została założona w 1909 roku. Terenem działalności OSP jest miejscowość będąca jej siedzibą, miejscowości położone w gminie oraz w rejonie wzajemnej pomocy.

W 2004 roku OSP w Bełku obchodziła 95-lecie istnienia. Przez dziesiątki lat druhowie stali na straży ludzi i ich mienia. Zawsze gotowi nieść pomoc nie tylko w czasie pożaru, ale także innych katastrof i klęsk żywiołowych, np. powodzi, gaszenia lasów (m.in. Kuźnia

Raciborska), poszukiwania zaginionych osób. Druhowie społecznie pracowali przy budowie remizy oraz zaplecza, wykonywali szereg prac w ramach czynów społecznych. Z pomieszczeń w OSP korzystają wszystkie pokolenia mieszkańców. Dla nich również organizowane były festyny, zabawy, obozy. Członkowie OSP byli również organizatorami pierwszego obozu pożarniczego dla OSP powiatu rybnickiego. W 90. rocznicę istnienia OSP władze Gminy i Miasta oraz mieszkańcy ufundowali sztandar, a jubileusz 95-lecia wzbogacił jednostkę o figurę św. Floriana. Związkowe władze wojewódzkie przyznały OSP Złoty Medal "Za Zasługi dla Pożarnictwa".

Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Belku

Członkowie belkowskiej straży za ofiarność i długoletnią przynależność do organizacji otrzymali szereg odznaczeń pożarniczych od najniższych do najwyższych "im. B. Chomicza". Wyróżnieni zostali także odznaczeniami państwowymi: brązowe, srebrne i złote Krzyże Zasług oraz Krzyż Kawalerski. W roku jubileuszowym jednostka została wyposażona w wóz bojowy typu GCBA. Przekazanie go do OSP Belk jest dowodem na to, że władze Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny oraz pożarnicze doceniają społeczną pracę członków OSP i ich zasług dla pożarnictwa.

Członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej w Belku aktywnie uczestniczą w działalności na rzecz społeczności belkowskiej. Organizują i współorganizują festyny, dożynki czy uroczystości kościelne.

Ludowy Klub Sportowy

„Decor” Bełk

Celem statutowym Ludowego Klubu Sportowego „Decor” Bełk jest krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz wychowywanie dzieci i młodzieży przez kulturę fizyczną i sport. Klub prowadzi nieodpłatną działalność statutową i nie prowadzi działalności gospodarczej. LKS Bełk prowadzi sekcje piłki nożnej w grupach trampkarzy młodszych i starszych, juniorów oraz seniorów. Drużyna trampkarzy młodszych i starszych rozgrywa zawody na szczeblu Podokręgu Rybnik, zaś drużyna juniorów w Rybnickiej Lidze Juniorów organizowanej przez Podokręg Rybnik. Natomiast drużyna seniorska rozgrywa mecze w klasie okręgowej na szczeblu Śląskiego Związku Piłki Nożnej.

Klub piłkarski LKS „Decor Bełk” rozgrywa swoje mecze na boisku przy ulicy Głównej. Obiekt sportowy bełkowskiej drużyny z roku na rok staje się coraz ładniejszy. W 1999 roku Zarząd podjął decyzję o wybudowaniu piłkarzom szatni z prawdziwego zdarzenia. Po kilkuletnich pracach budowlanych, ostateczne otwarcie nowej szatni nastąpiło w czerwcu 2004 roku. Początkowo do użytkowania oddana została tylko część parterowa, w której mieszczą się szatnie dla sędziów oraz zawodników LKS Bełk, kotłownia i pomieszczenia gospodarcze. Dzięki środkom pozyskanym z programu „Odnowy wsi” Województwa Śląskiego udało się dokończyć budowę budynku klubowego. Wykonano również trybunę mogącą pomieścić około 150 kibiców. W ten sposób fani bełkowskiego klubu mogą obserwować zmagania swych ulubieńców w komfortowych warunkach. W 2006 roku bełkowski „stadion” doczekał się również ogrodzenia zewnętrznego, zaś w 2008r. powstało ogrodzenie wewnętrzne oddzielające boisko od kibiców.

Szkolenie dużej liczby dzieci i młodzieży wymaga budowy nowego boiska sportowego – trawiastego. Klub otrzymał zgodę na zagospodarowanie przyległej działki, która został wydzielona z obszaru Agencji Rolnej Skarbu Państwa. Obecne boisko piłkarskie, z uwagi na dużą liczbę drużyn i zawodów sportowych nie zabezpiecza potrzeb związanych z rozgrywaniem meczów i systemem treningowym.

Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Belk

ul. Palowicka 17
44-230 Belk

Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Belk zostało założone w dniu 13 grudnia 2007r. z inicjatywy 15 mieszkańców sołectwa. Obecnie liczy 25 członków zwyczajnych oraz 2 członków wspierających.

Celem Stowarzyszenia jest:

- wszechstronny rozwój wsi,
- współpraca z organizacjami o podobnym charakterze w kraju i zagranicą,
- wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw w celu przyspieszenia ich rozwoju i poprawy konkurencyjności,
- upowszechnianie wiedzy dotyczącej przygotowania do pozyskania funduszy z Unii Europejskiej,
- wspieranie działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy,
- kreowanie i propagowanie wizerunku polskiej wsi pod względem kulturowym, tradycji ludowych w celu zachowania dziedzictwa kulturowego,
- promowanie regionalnych produktów żywnościowych,
- ochrona krajobrazu poprzez wprowadzanie nowych ograniczonych form jego zagospodarowania, ze szczególnym uwzględnieniem wartości przyrodniczych,
- promowanie walorów regionalnych, oraz kreowanie przedsiębiorczości na terenach wiejskich poprzez rozwój turystyki,
- podejmowanie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa mieszkańców wsi,
- stworzenie możliwości szerszego dostępu do edukacji mieszkańców wsi
- poprawa dostępności mieszkańców wsi do świadczeń medycznych i lekarzy specjalistów,
- promocja szeroko rozumianej kultury i rozrywki,
- integracja środowisk reprezentujących różne interesy grupowe, w kraju i za granicą,

- aktywizacja ludności,
- działania na rzecz rozwoju oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego
- wspieranie uzdolnionej młodzieży.

Członkowie Stowarzyszenia uczestniczyli czynnie w budowie placu zabaw "Słoneczny Plac" mieszczącego się przy budynku OSP. Są organizatorami licznych konkursów o różnej tematyce (m. in. plastyczne, muzyczne) oraz zawodów sportowych (np. turniej tenisa stołowego). Z własnej inicjatywy Stowarzyszenie podjęło się renowacji zabytkowej kaplicy-grobowca znajdującej się na kopcu – „wzgórzu Lukasów”. Za jego sprawą m. in. odbudowano zniszczony mur wraz ze zbudowaniem ogrodzenia nad nim oraz poddano renowacji drzwi do kaplicy. Zrealizowano projekt „Śladami Belka – ścieżka edukacyjna” celem poszerzenia wiedzy historycznej oraz promocji o miejscowości Belk.

Pozostałe organizacje działające na terenie sołectwa Belk:

- chór „Cecylia” przy parafii św. Jana Sarkandra,
- Związek Emerytów i Rencistów,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Drużyna Harcerska.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

MOCNE STRONY

1. Dobre położenie blisko dużych aglomeracji miejskich (Rybnik, Żory, Katowice).
2. Autostrada A1 Północ-Południe.
3. Duża ilość podmiotów gospodarczych i potencjał gospodarczy lokalnych przedsiębiorców.
4. Tereny pod rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz budownictwa jednorodzinnego.
5. Duży obszar użytków rolnych.

6. Wysoka atrakcyjność zasobów turystycznych oraz zasobów dziedzictwa kulturowego.
7. Duży potencjał leśny.
8. Łatwy dostęp do edukacji.
9. Wysoki poziom oświaty na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym.
10. Duży potencjał zawodowy i intelektualny mieszkańców.
11. Dobry układ komunikacyjny i sieć dróg.
12. Brak na terenie sołectwa zakładów produkcyjnych zanieczyszczających środowisko.
13. Wysoki stopień zwodociągowania i zgazyfikowania, dobrze rozwinięta sieć elektroenergetyczna i telefoniczna.
14. Działalność na obszarze miejscowości wielu organizacji pozarządowych.

SŁABE STRONY

1. Nienajlepszy stan techniczny infrastruktury drogowej, ograniczającej dostępność komunikacyjną.
2. Niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej oraz turystycznej.
3. Słabe wykorzystanie potencjału turystycznego.
4. Słaba promocja usług turystycznych.
5. Nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na terenie sołectwa.
6. Brak przygotowanych terenów pod inwestycje.
7. Niska aktywność społeczna.
8. Dzikie wysypiska.
9. Niska jakość życia w aspekcie wypoczynkowo-rekreacyjnym.

SZANSE

1. Możliwość uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej.
2. Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich.
3. Rozwój turystyki wiejskiej oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego – ekologia, naturalne otoczenie, dziedzictwo kulturowe, folklor, rekreacja, sport.
4. Aktywność mieszkańców.
5. Wzrost wykształcenia młodych ludzi.
6. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.

7. Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 925 (Racibórz-Rybnik-Katowice) oraz drogi powiatowej Żory-Palowice-Belk-Czerwionka-Knurów-Gliwice).
8. Nawiązanie współpracy z innymi miejscowościami oraz organizacjami pozarządowymi.

ZAGROŻENIA

1. Niestabilny system prawny, szczególnie podatkowy w Polsce.
2. Słabość gospodarcza miasta Czerwionka-Leszczyny.
3. Zbyt niskie dotacje finansowe Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny.
4. Zanedbania w zakresie konserwacji i utrzymania zabytków na terenie sołectwa.
5. Środowisko popegeerowskie.
6. Niski przyrost naturalny.
7. Niestabilność polityczna i gospodarcza państwa.
8. Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa.
9. Niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki Unii Europejskich.

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Lp.	Nazwa zadania	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Koszt realizacji zł	Źródła finansowania
1	Budowa boiska sportowego w Bełku	wzrost atrakcyjności miejscowości poprzez udostępnienie mieszkańcom infrastruktury sportowej oraz rekreacyjnej	mieszkańcy wsi i okolic oraz przyjezdni	2013-2014	550 000,00	UGiM Czerwionka-Leszczyny, Unia Europejska
2	zagospodarowanie centrum sołectwa (np. tereny zielone, tablice informacyjne)	poprawa estetyki miejscowości oraz utworzenie miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych	mieszkańcy wsi i okolic oraz przyjezdni.	2007-2013	50 000,00	UGiM Czerwionka-Leszczyny, Unia Europejska, Urząd Marszałkowski i inne organizacje
3	konserwacja obiektów zabytkowych na obszarze sołectwa (np. kaplice i krzyże przydrożne, kościół z XVIII w., kaplica-grobowiec z XIX w., obiekty dawnego dworu w byłym PGR),	promocja dziedzictwa kulturowego, zwiększenie aktywności społeczności lokalnej, zwiększenie atrakcyjności miejscowości	mieszkańcy wsi i okolic oraz przyjezdni	2007-2013	500 000,00	UGiM Czerwionka-Leszczyny, Unia Europejska, Urząd Marszałkowski i inne organizacje
4	modernizacja i doposażenie Klubu Kultury	rozszerzenie działalności Klubu Kultury, alternatywne formy	mieszkańcy wsi i okolic	2011-2013	300 000,00	UGiM Czerwionka-Leszczyny, Unia

		wypoczynku dla mieszkańców, dostępności mieszkańców do instytucji kultury				Europejska
5	budowa chodnika od kościoła pw. św. Jana Sarkandra w kierunku byłego PGR	poprawa bezpieczeństwa	mieszkańcy wsi	2009-2010	450 000,00	Urząd Marszałkowski
6	budowa nowego Przedszkola	poprawa infrastruktury oświatowej	mieszkańcy wsi	2009-2010	4 500 000,00	UGiM Czerwionka- Leszczyny, Unia Europejska
7	wyasfaltowanie wraz z odwodnieniem wszystkich bocznych dróg ul. Główniej	poprawa infrastruktury drogowej, stworzenie warunków rozwoju przedsiębiorstw	mieszkańcy wsi	2009-2013	2 000 000,00	UGiM Czerwionka- Leszczyny, Unia Europejska
8	rozwiązanie problemów związanych z uregulowaniem doliny rzeki Bierawka – pogłębienie koryta rzeki, regulacja itp.	alternatywne formy wypoczynku dla mieszkańców, Poprawa infrastruktury sportowej, zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego	mieszkańcy wsi i okolic oraz przyjezdni	2012-2013	1 000 000,00	UGiM Czerwionka- Leszczyny, Unia Europejska, Urząd Marszałkowski i inne organizacje
9	wykonanie kanalizacji sanitarnej sołectwa	zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego,	mieszkańcy wsi	2011-2013	80 000 000,00	UGiM Czerwionka- Leszczyny, Unia Europejska
10	wymiana zniszczonej sieci wodociągowej	zmniejszenie ubytków wody i kosztów dostawy	mieszkańcy wsi	2009-2013	200 000,00	PWiK Czerwionka- Leszczyny

11	odbudowa i modernizacja sieci rowów melioracyjnych	udrożnienie sieci melioracyjnych	mieszkańcy wsi	2009-2013	100 000,00	spółka wodna
12	przejęcie przez Gminę i Miasto Czerwionkę-Leszczyń Stacji Uzdatniania Wody	zmniejszenie kosztów dostaw wody pitnej	mieszkańcy wsi	2011-2013	1 000 000,00	UGiM Czerwionka-Leszczyń
13	przebudowa skrzyżowania ulic Palowicka, Główna i Wolności	poprawa warunków bezpieczeństwa i układu komunikacyjnego	mieszkańcy wsi i okolic oraz przyjezdni	2010-2013	500 000,00	UGiM Czerwionka-Leszczyń, Unia Europejska
14	poszerzenie bazy sportowej	popularyzacja kultury fizycznej, alternatywne formy wypoczynku, Poprawa infrastruktury sportowej	mieszkańcy wsi	2009-2013	200 000,00	UGiM Czerwionka-Leszczyń, Unia Europejska
15	zadaszenie sceny i doposażenie Słonecznego Placu	Większy dostęp do kultury, poszerzenie bazy rozrywkowo-kulturalnej, alternatywne formy wypoczynku,	mieszkańcy wsi	2009-2013	30 000,00	UGiM Czerwionka-Leszczyń, Unia Europejska